

VÁRAKOZÓK JELENTÉSE ELEMZÉS

2017. 03. 01. ÁLLAPOT SZERINT

Várakozás jellemzői

1. táblázat – Várakozók ellátási forma/típus/altípus szerinti megoszlása 2017. március 1-én

Színkód 1: narancs = szakosított ellátások, zöld = alapellátások

Színkód 2: világoskék = nagyszámú várakozó összes várakozóban (cc. >= 500), lila = relatív kisszámú várakozó mellett (<500) nagyszámú várakozó 100 férőhelyre számítva (cc. >= 30)

Ellátási forma és típus	ellátás altípus	várakozók száma (fő)	megoszlás összes várakozóban (%)	100 ellátottra jutó várakozók száma (fő)
Ápolást, gondozást nyújtó intézményi ellátás	Fogyatékos személyek otthona	1652	4,6%	12,5
	Hajléktalanok otthona	164	0,5%	36,8
	Idősek otthona	24 655	69,0%	45,8
	Pszichiátriai betegek otthona	2757	7,7%	33,2
	Szenvedélybetegek otthona	286	0,8%	20,5
Átmeneti elhelyezést nyújtó intézményi ellátás	Fogyatékos személyek gondozóháza	71	0,2%	22,8
	Hajléktalan személyek átmeneti szállása	875	2,5%	15,7
	Időskorúak gondozóháza	2340	6,6%	73,6
	Pszichiátriai betegek átmeneti otthona	58	0,2%	57,4
	Szenvedélybetegek átmeneti otthona	22	0,1%	16,1
Lakóotthoni ellátás	Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona	213	0,6%	17,4
	Fogyatékos személyek rehabilitációs célú lakóotthona	35	0,1%	9,1
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs célú lakóotthona	5	0,01%	2,4
	Szenvedélybetegek rehabilitációs célú lakóotthona	2	0,01%	2,3
Rehabilitációs intézményi ellátás	Fogyatékos személyek rehabilitációs intézménye	75	0,2%	9,2
	Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye	48	0,1%	19,5
	Pszichiátriai betegek rehabilitációs intézménye	25	0,1%	19,5
	Szenvedélybetegek rehabilitációs intézménye	53	0,1%	9,5
Támogatott lakhatás	Támogatott lakhatás fogyatékos személyek részére	154	0,4%	16,0
	Támogatott lakhatás pszichiátriai betegek részére	117	0,3%	30,5
	Támogatott lakhatás szenvedélybetegek részére	2	0,01%	0,9
Házi segítségnyújtás	Házi segítségnyújtás	690	1,9%	0,5
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	642	1,8%	2,2

Közösségi ellátások	Pszichiátriai betegek részére nyújtott közösségi alapellátás	27	0,1%	0,6
	Szenvedélybetegek részére nyújtott közösségi alapellátás	31	0,1%	0,7
Nappali ellátás	Fogyatékos személyek nappali ellátása	169	0,5%	2,1
	Időskorúak nappali ellátása	172	0,5%	0,4
	Pszichiátriai betegek nappali ellátása	14	0,04%	0,4
	Szenvedélybetegek nappali ellátása	39	0,1%	1,1
Szociális étkeztetés	Szociális étkeztetés	239	0,7%	0,1
Támogató szolgáltatás	Támogató szolgáltatás	75	0,2%	0,4
Összesen			100,0%	

Nincs jelentős mozgás az elmúlt fél évben a várakozók megoszlásában. Továbbra is magasan a legtöbb várakozót a szakosított ellátásokban, azon belül az idősellátásban regisztráltuk – a várakozók 69%-a például idősek otthona szolgáltatásban jelenik meg. Az összes várakozó 87,6%-a szakosított ellátásra, ide tartozó intézményi ellátásra nyújtott be igényt. A pszichiátriai betegek otthona és a fogyatékos személyek otthona esetén jelentősebbek még a várakozó számok, habár az idősek otthona ellátáshoz képest az itt látható értékek lényegesen alacsonyabbak. Az átmeneti ellátást nyújtó intézményeknél is az idősek csoportja a legjelentősebb, 2340 fővel kimagaslik az itt ellátásban lévő célcsoportok között. Az alapellátási szolgáltatásoknál továbbra sem jellemzőek a nagy várakozói létszámok. Csupán a házi segítségnyújtásban és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtásban haladja meg a várakozói létszám az 500 főt.

Ellátotti adatokhoz viszonyítva sem találunk jelentősebb várakozó számokat, arányokat az alapellátásban. A 100 ellátottra számított értékek egyetlen esetben sem érik el a három főt. A szakosított ellátásokban azonban – mint a korábbi hónapokban – a magas létszámok mellett magas fajlagos értékeket is megfigyelhetünk több helyen. Négy esetben a fajlagos létszám 20 fő közelében van, hat esetben pedig meghaladja a 30 főt, a legmagasabb értéket pedig az időskorúak gondozóházánál találunk, ahol 100 ellátottra 73 várakozó jut.

Jelentések jellemzői

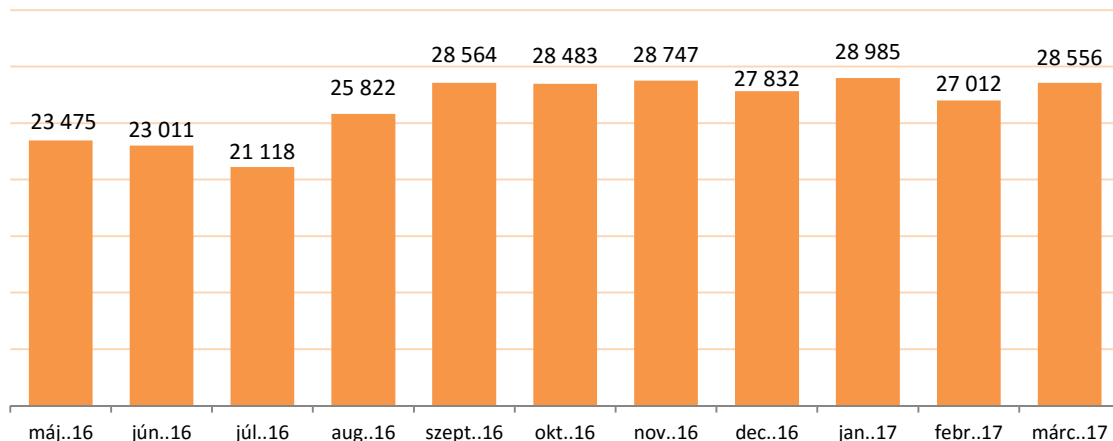
2. táblázat – Taj-azonosítóval és Taj nélkül regisztrált várakozók számának alakulása 2016. október – 2017. március

Várakozót jelentők	2016. okt. fő	2016. nov. fő	2016. dec. fő	2017. jan. fő	2017. febr. fő	2017. márc. fő
Taj-azonosítóval	35 692	36 042	34 630	36 426	33 507	34 773
Taj-azonosító nélkül	869	822	880	831	955	934
Összes várakozó ¹ (Taj ismétlődésekkel)	36 561	36 864	35 510	37 257	34 462	35 707
Tényleges várakozók (Taj ismétlődések nélkül) ²	28 483	28 747	27 832	28 985	27 012	28 556

¹ Összes várakozó alatt mindazokat értjük, akik Taj-számmal vagy Taj nélkül regisztrálva lettek a jelentési rendszerben adott időpontban (azaz figyelembe vesszük azt is, ha egy várakozó több helyre adott be igényt).

² Tényleges várakozók – Taj-számmal vagy Taj nélkül rögzített várakozók, de csupán egyszer számolva (figyelmetlenül kívül hagyva, hogy az illető hány helyre adott be szolgáltatási igényt). A Taj-azonosítóval nem rendelkezők esetén az átfedéseket nem számolva, lévén ezt nem ismerjük.

1. ábra – Tényleges vára­ko­zók szá­má­nak alakulása (2016. május – 2017. március – fő)

Az elmúlt hónap­hoz képest valamelyest nőtt a jelentett vára­ko­zók szá­ma, ami annak kö­szön­hető, hogy nagyobb volt a jelentési hajlandóság a vizsgált időszakban (lásd 4. táblázat). Ezzel együtt azonban még mindig nem éri el a tényleges vára­ko­zók szá­ma a 2016. szeptemberi–novemberi értékeket. A Taj-azonosító nélkül vára­ko­zók szá­ma továbbra is 900 felett áll, ellentétben a 2017. januári és az előtti adatokkal, ahol 600–800 körüli értékeket kaptunk.

3. táblázat – Jelentések összesített jellemzői (2016. október – 2017. március)

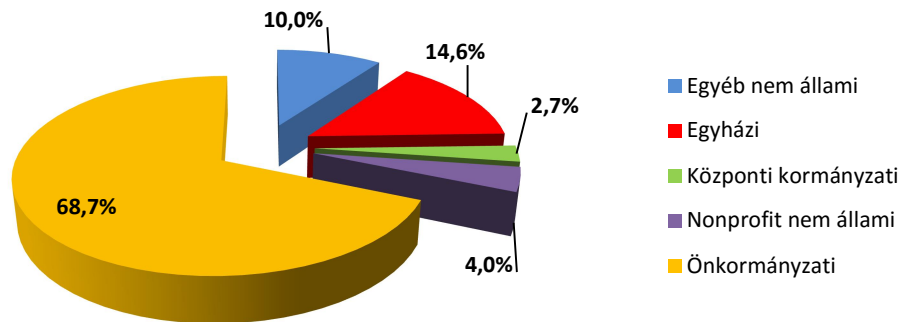
Jelentések típusai szolgáltatók szerint	2016. okt. db	2016. nov. db	2016. dec. db	2017. jan. db	2017. febr. db.	2017. márc. db.
Taj-t vagy e nélkül jelentett	1678	1485	1483	1488	1356	1428
nincs vára­ko­zót jelentett	4455	4590	4397	4386	3924	4125
nem jelentett	1526	1572	1767	1737	2414	2156
összes szolgáltató³	7659	7647	7647	7611	7694	7709
jelentő szolgáltatók	6133	6075	5880	5874	5280	5553
jelentők aránya	80,1%	79,4%	76,9%	77,2%	68,6%	72,0%

Habár 5%-ponttal nőtt a jelentők arány az előző hónap­hoz képest, a jelentési hajlandóság ezzel együtt sem érte el a 2016. év végi és 2017. év eleji értékeket, amikor 80% közelében állapodtak meg a jelentési arányok. Továbbra is magas a 2016-os adatok­hoz képest a nem jelentő szakosított szolgáltatások aránya (15,9%). Mivel a vára­ko­zók döntő többsége itt igényel ellátást, a szakosított ellátások jelentéseinek elmaradása befolyásolhatja leginkább, hogyan alakul a vára­ko­zók szá­ma és megoszlása. És bár több szolgáltató jelentett Taj-azonosítóval és nincs vára­ko­zó opcióval, mint a korábbi hónap­ban, a jelentők értékei még több százzal elmaradnak a korábbi legmagasabb számoktól.

Mindenképpen fontos látnunk, hogy a közel 30%-os jelentési elmaradás nagyban befolyásolja az összképet, annak ellenére is, hogy többségében olyan alapszolgáltatások elmaradt jelentéseiről van szó, amelyeknél vélhetően nincs vára­ko­zó, vagy csak minimális a vára­ko­zók szá­ma.

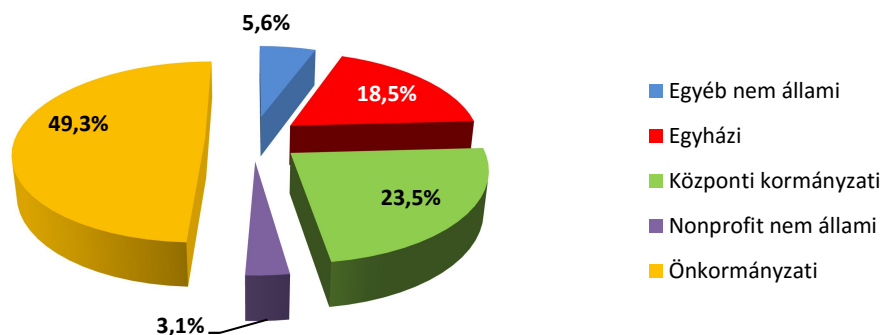
³ A szociális szakosított és alapellátásban szolgáltatást nyújtók, kivéve a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás, falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, népkonyha, szenvedélybeteg alacsony­küszöbű ellátása, utcai szociális munka, nappali melegedő és éjjeli menedékhely. Lásd 1993. évi III. törvény 20. § (2a) pontja.

2. ábra – Nincs várakozót jelentők megoszlása fenntartó típusa szerint

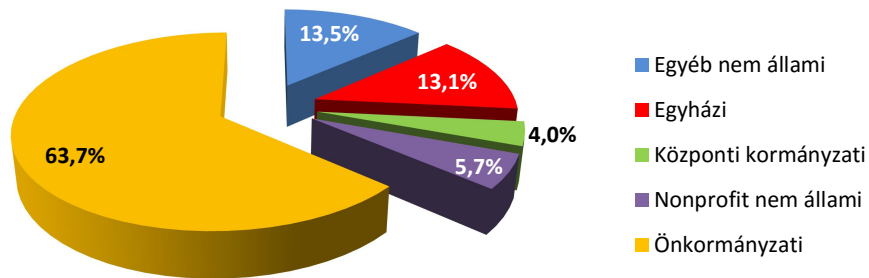
A nincs várakozó opciót jelölő szolgáltatások több mint kétharmada önkormányzati fenntartásban működik. Annak, hogy ebben a fenntartói típusban jelenik meg legtöbb esetben a nincs várakozó jelölés, egyik fő oka, hogy az alapellátásban lévő szolgáltatások döntő többségét (78,7%) e fenntartói szektorban találjuk, és ezekre az ellátásokra jellemző leginkább a várakozók alacsony száma mellett azok hiánya.

3. ábra – Taj-azonosítóval vagy e nélkül jelentők megoszlása fenntartó típusa szerint

A várakozókat jelentő szolgáltatások közel háromnegyede az állami-önkormányzati szolgáltatók között található. Mindez nem annak tudható be, hogy a szakosított intézmények többsége e fenntartók működtetésében lenne. Az intézmények 53%-a üzemel ennek a szférának a fennhatósága alatt, illetve az ellátottak 61,5%-a tartozik az itt található intézményekhez. A nagyobb intézményi létszámból következhet ugyan nagyobb várakozói létszám, azonban ez önmagában nem oldja meg a kérdést, miért jelentettek többen várakozót az állami, önkormányzati fenntartók, mint a többiek. Vagyis a magyarázathoz más hatásokat is figyelembe kell vennünk. Az egyik ok, amelynek hatására ez a kép kialakult, a fenntartótípusok jelentési hajlandóságának különbsége adott időszakban. A következő diagramon jól látszik, hogy míg az állami-önkormányzati szereplők a vizsgált szakosított szociális és alapellátásokban mért súlyukhoz képest alacsonyabb jelentéselmaradást produkáltak, addig a nem állami szereplők hajlamosabbak voltak ebben az időszakban a jelentés elhagyására a szolgáltatásokban elfoglalt súlyukhoz képest.

4. ábra – Nem jelentők megoszlása fenntartó típusa szerint

Miközben az egyéb nem állami fenntartásban lévő szolgáltatók szolgáltatási súlya (telephelyre számítva) 9,8%, 13,5%-uk nem adott le jelentést. Az egyházi szolgáltatók 12%-ot képviselnek a szakosított és alapellátások terén, a jelentések elmaradásában mégis 13,1%-ban voltak részesek. A központi kormányzati fenntartásban lévő szolgáltatók a hivatkozott szolgáltatások 5,4%-át működtetik, jelentési hajlandóságuk azonban jobb, mint az előzőké, súlyukhoz képest alacsonyabb, a nem jelentő sokaság 4%-át tették ki. A nonprofit szolgáltatók sem járnak élen a jelentési hajlandóságban, bár súlyuk adott szolgáltatások között csupán 3,9%-os, 5,7%-ban náluk maradt el a havi jelentés. Az önkormányzati szereplők, akik a vonatkozó szolgáltatások 69,2%-át jegyzik, ettől kisebb mértékben, 63,7%-ban adták a nem jelentők populációját.

Összefoglalás

1. Bár az előző hónaphoz képest nőtt a jelentési hajlandóság, a szolgáltatók 28%-a még mindig nem jelent.
2. A várakozók ellátási típus és altípus szerinti megoszlása az elmúlt hónapokban jellemző mintázatot mutatva a vizsgált időszakban is. Élen áll továbbra is mind mennyiségi, mind fajlagos számok vonatkozásában is az idősellátás, csak kategóriákkal kisebb értékekkel követi ezt a pszichiátriai és fogyatékos személyek stb. ellátását biztosító intézmények, szolgáltatások sora.
3. Míg a nincs várakozót jelentők megoszlása jobbra követi a fenntartók típusainak szolgáltatásokban mérhető súlyát, addig a jelentési hajlandóságban az állami-önkormányzati fenntartók szolgáltatásai valamivel jobban teljesítenek, a jelentések elmaradása a nem állami-önkormányzati szférában gyakoribb.